

Otakar Borůvka

60. léta

In: Zdeněk Třešňák (author); Petra Šarmanová (author); Bedřich Půža (author): Otakar Borůvka. (Czech). Brno: Nadace Universitas Masarykiana v Brně, 1996. pp. 137--151.

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/401294>

Terms of use:

© Masarykova univerzita

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

periodika s podtitulem „Archivum mathematicum“, v rozsahu cca šedesáti stran a nákladem 500 výtisků.

Je pochopitelné, že zejména pro mne jako vedoucího redaktora a předsedu publikační komise tím vznikly nové a nemalé starosti, ale byla to práce radostná a spolu s kolegy profesory F. Šikem, M. Rábem a dalšími v publikační komisi i redakční radě jsme ji vykonávali rádi. Zejména když potom v roce 1968 se možnost styků se zahraničím dále uvolnila a výměna vědeckých poznatků měla uvolněnou cestu. V tomto roce jsme například na základě vyžádání či navázaných styků zaslali náš časopis na 718 adres, z toho 69 v Československu, 181 do všech socialistických států a zbytek do ostatní ciziny. Což nesporně bylo velmi úctyhodné.

60. léta

Nevím, jestli mám pokládat za symbolické, že těsně před nástupem šedesátých let se i mně překulila šedesátka, a já jsem se stále cítil na vrcholku tvůrčích sil. A také si myslím, že to byla dobrá léta. V mnohém znamenala naději, v mnohém dokonce i zjevný pokrok, a to nejen v oblasti vědy, i když té jsem se ponejvíce věnoval, ale i v oblasti uvolnění vztahů a zvláště mezinárodních kontaktů, což je v podstatě opět nejužitečnější pro vědu.

Pravděpodobně si dovedete představit moji radost i úzkost, když jsem v listopadu 1960 obdržel od děkana přírodovědecké fakulty univerzity v Paříži profesora Josepha Pérèse pozvání k návštěvě a dvěma přednáškám v Paříži.

Pozvání sice cestovalo přes Bratislavu – opět důkaz škodlivosti omezování mezinárodních styků –, ale vzhledem k přátelským vztahům s bratislavskými kolegy se vše vyřešilo velmi rychle.

Potom ovšem jsem musel nastoupit a podstoupit ono hlavní „martyrium“ – jednání s mocnými úředníky, což mnohdy znamenalo

a vyžadovalo i značně se ponížít. Musel jsem usednout a napsat ministerstvu školství a kultury – zahraničnímu odboru – téměř prosebnou suppliku.

„Věc: Pozvání k přednáškám na univerzitě v Paříži.

Dopisem ze dne 7. listopadu 1960 zaslal mně děkan přírodovědecké fakulty univerzity v Paříži, p. Joseph Pérès, pozvání, abych ve školním roce 1960/61 proslovil dvě přednášky z matematiky v ústavu „Institut Henri Poincaré“. Tento ústav je částí pařížské univerzity a světovým vědeckým střediskem prvního řádu v oboru matematických věd. Opis dopisu přikládám k tomuto podání.

Z důvodů, které níže uvádím, považuji za účelné tomuto pozvání vyhovět. Proto si dovoluji požádat ministerstvo školství a kultury o souhlas a umožnění cesty do Paříže za uvedeným účelem.

Především se domnívám, že bych mohl jak obsahem svých přednášek, tak i jejich podáním naši matematiku náležitě reprezentovat. K tomuto mínění docházím kritickým hodnocením svých možností a na základě zkušeností z četných přednášek, které jsem v minulých letech konal nebo proslovil na cizích univerzitách a zahraničních sjezdech a konferencích (Brusel 1948, Lutych 1948, Varšava 1953, 1955, Vratislav 1955, Krakov 1955, Bukurešť 1956, Vídeň 1956, Berlín 1957, 1959, 1960, Drážďany 1957, Budapešť 1960).

V průběhu své dosavadní vědecké činnosti jsem aktivně pracoval hlavně v oboru diferenciální geometrie, algebry a diferenciálních rovnic.

V diferenciální geometrii jsem zejména založil teorii korespondencí mezi projektivními rovinami, z níž se

pozdějšími pracemi, hlavně boloňské školy prof. M. Villy a pracemi E. Čecha a jeho žáků, vyvinula nová bohatá větev moderní diferenciální geometrie. Diferenciální geometrii jsem studoval též dva roky v Paříži (1926/27, 1929/30) a od té doby se datuje moje slušná znalost francouzštiny.

V algebře jsem vytvořil teorii rozkladů množin a v této souvislosti obecnou teorii grupoidů, kterou jsem v četných případech úspěšně aplikoval na rozšíření a prohloubení teorie grup. Výsledky jsem systematicky zpracoval v českých učebnicích a posledně v knize „Grundlagen der Gruppoid- und Gruppentheorie“, která vyšla před několika měsíci v Berlíně.

Tato kniha přináší mnoho nových poznatků po stránce obsahové i metodické a domnívám se, že právě ona dala podnět pařížským matematikům k výše uvedenému pozvání. Dovoluji si uvést, že jsem o těchto svých pracech z oboru rozkladů množin a teorie grupoidů vykonal již v roce 1948 několik úspěšných přednášek na univerzitách v Belgii.

V oboru diferenciálních rovnic jsem vytvořil teorii tzv. dispersí a teorii diferenciálních lineárních transformací 2. řádu. Na základě těchto teorií vzniklo několik desítek vědeckých prací našich mladších matematiků. Moje práce v tomto směru byly v r. 1959 poctěny Státní cenou Klementa Gottwalda.

Hodnocím těchto skutečností a s úmyslem upozornit na naši vědeckou práci co nejširší okruh pařížských matematiků se kloním k tomu, že bych jednu ze žádaných přednášek věnoval rozkladům množin a teorii grupoidů, druhou pak transformacím diferenciálních lineárních rovnic 2. řádu. Tyto přednášky by ovšem obsahovaly jenom celkové pohledy na hlavní rysy příslušných teorií. O podrob-

REPUBLIQUE FRANÇAISE

UNIVERSITÉ DE PARIS

FACULTÉ DES SCIENCES

Année scolaire 1960-1961

M. O. BORUVKA

Professeur à l'Université de BRNO (Tchécoslovaquie)

fera deux conférences sur les sujets suivants :

- 1° **Transformations des équations différentielles linéaires du deuxième ordre**, le Mercredi 3 Mai, à 15 heures ;
- 2° **Décompositions dans les ensembles et théorie des groupoides**, le Lundi 8 Mai, à 9 h. 30.

Ces conférences auront lieu à l'Institut Henri Poincaré (Salle 116), 11, rue Pierre-Curie, Paris (5°).

VU ET APPROUVÉ :

Le Recteur, Président du Conseil de l'Université,
Jean SARRAILH.

Le Doyen de la Faculté des Sciences,
Joseph PÉRES.

Paris, Imp. Administrative Centrale, 8, rue de Furstenberg 621

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI FIRENZE SEMINARIO MATEMATICO-FISICO ED ASTROFISICO

*Giovedì 27 Aprile 1967, alle ore 17 precise, presso
l'Istituto Matematico "U. DINI" Viale Morgagni n. 67/a il*

Prof. O. BORUVKA
dell'Università di Brno

tratterà il tema.

**"Théorie algébrique des transformations des équations différentielles
linéaires du deuxième ordre ,"**

Si prega di intervenire.

Arcetri, 22 Aprile 1967

IL DIRETTORE DEL SEMINARIO
Guglielmo Righini

ISTITUTO MATEMATICO

"Guido Castelnuovo"

Università di Roma

Roma, 18 marzo 1967

SEMINARIO DI ANALISI

Il Prof. O. BORŮVKA, dell'Accademia Cecoslovacca delle Scienze, terrà quattro conferenze sul seguente argomento:

"Théorie des transformations des équations différentielles linéaires du deuxième ordre".

L'orario sarà il seguente:

Mercoledì 5 aprile ore 17.30

Venerdì 7 aprile ore 17.30

Mercoledì 12 aprile ore 17.30

Venerdì 14 aprile ore 17.30.

La S. V. è cordialmente invitata ad intervenire.

(Prof. Gaetano Fichera)

nostech bych mohl hovořit v jednotlivých seminářích, pokud bych měl k tomu příležitost.

Za druhé se domnívám, že bych za svého pobytu v Paříži získal nové vědecké zkušenosti, které bych uplatnil k dalšímu rozvoji naší matematiky. Vědecká činnost pařížských matematiků, jejímž výrazným projevem je soubor děl kolektivu N. Bourbaki, je mimo univerzitu rozvíjena zejména na Collège de France a v Société mathématique de France a ve světovém měřítku podstatně ovlivňuje řadu matematických oborů. Poměrně dobré znalosti mám o vědecké škole profesora P. Dubreila a profesorky M. L. Dubreil-Jacotinové, jejichž teorie ekvivalencí je v úzkém vztahu s mojí teorií rozkladů množin, a částečně jsem informován též o vědeckých pracích některých dalších pařížských matematiků (H. Cartan, M. Brelot, L. Schwarz). Naproti tomu nemám přehled o vědecké činnosti pařížských matematiků v jiných oborech a domnívám se, že bych jej alespoň v hlavních rysech získal návštěvou vhodných přednášek a seminářů.

U nás mám čest zastávat funkci předsedy oborové komise MŠK pro matematiku a předsedy rady stěžejního úkolu I-2 Státního plánu výzkumu „Rozvoj algebraických a geometrických metod“. Jsem přesvědčen, že bych mimo užší okruh svých spolupracovníků mohl také v těchto funkcích získané zkušenosti široce uplatnit k dalšímu rozvoji naší matematiky.

Pokud jde o trvání mého zájezdu do Paříže, považoval bych ke splnění uvedených úkolů ze přiměřenou dobu tři týdnů. Zájezd bych si přál uskutečnit v dubnu nebo květnu 1961 hlavně proto, abych měl dost času k podrobné vědecké přípravě na zamýšlené úkoly. Dovoluji si uvést, že na zájezd pohlížím s největší vážností a považuji jej za nesnadný a odpovědný úkol.“

Tolik ponížená žádost – a teď už nezbylo, než čekat na rozhodnutí. To naštěstí bylo kladné, nicméně dalším problémem se ukázaly být finance, přesněji řečeno valuty, kterých v tehdejší době, alespoň podle oficiální verze, bylo velice málo. A tak když mi proděkan fakulty doc. Šik naznačil, že na zahraničním odboru ministerstva školství a kultury získal informaci, podle které moje cesta sice byla povolena, avšak náklady musí hradit francouzská strana, musela následovat další „suplika“:

„ . . . Tato podmínka by ovšem moji cestu znemožnila, protože podle pozvánky, kterou jsem ke své žádosti o povolení cesty přiložil, zavazuje se přírodovědecká fakulta pařížské univerzity pouze k úhradě částky 300 n. fr. za proslovené přednášky, a domnívám se, že z této částky bych zdaleka nemohl uhradit všechna vydání spojená s třítydenním pobytem v Paříži. Dovoluji si Vás proto poprosit . . . “

Mnohé cesty i cestičky velké hry zvané politika zřejmě nám, prostým občánkům, s nimiž a o něž se hraje, zůstanou zpravidla utajeny. Fakt je, že 27. dubna 1961 v 21.30 hodin dosedlo letadlo, v němž jsem seděl i já, na pařížské letiště Le Bourget. A třebaže jsem francouzským kolegům neoznámil hodinu příjezdu, abych je ve večerních hodinách neobtěžoval, na nádraží „Invalides“ mne očekával profesor H. Cartan a odvezl mne do hotelu Michelet. A tady mne očekával dopis tajemníka matematického ústavu pařížské univerzity, kterým mě vyzval, abych se dostavil na francouzské ministerstvo zahraničí, které bude hradit celý můj pařížský pobyt.

Skutečně, hned druhý den bez jakýchkoliv průtahů jsem na francouzském ministerstvu zahraničních věcí obdržel v hotovosti 650 NF na úhradu výloh svého pobytu v Paříži, s tím, že částka je určena na dvoutýdenní pobyt a bude na moji žádost zvýšena, jestliže se v Paříži zdržím déle. O zvýšení jsem ovšem nežádal – s částkou 300 NF, kte-

rou jsem obdržel za své přednášky v Institutu Henri Poincaré, a s kapesným 63 NF od ministerstva školství a kultury v Praze jsem měl k dispozici již dostatečnou částku.

A zájem té či oné strany o materiální zajištění nikoliv nevýznamné akce jsem si mohl vyložit dvojím způsobem: Francouzi chtějí přednášky, tak ať je zaplatí. Anebo: propagace úspěchů československé matematiky za cizí peníze.

Na druhé straně však, protože chci být objektivní k době i k lidem, musím se zmínit o velmi zdařilém společenském podniku našeho velvyslanectví v Paříži (nechci tvrdit, že na počest mého tamního působení nebo jen „při té příležitosti“ za jiným účelem, například výročí květnových událostí a konce druhé světové války, to koneckonců pro moje posouzení není podstatné): Když druhý den po příletu do Paříže jsem navštívil naše velvyslanectví, abych ohlásil svůj příjezd, pracovník příslušného odboru mi oznámil, že v nejbližších dnech hodlají ve spolupráci s UNESCO uspořádat odpolední společenské setkání s pařížskými matematiky, a požádal mě, abych připravil seznam hostů, včetně jejich adres. Takovému požadavku jsem pochopitelně velmi rád a urychleně vyšel vstříc a hned druhý den jsem na velvyslanectví odevzdal adresy asi šestnácti profesorů pařížské univerzity a Collège de France, kteří skutečně byli pozváni na společenské odpoledne o týden později. Vzpomínám si, že to bylo 5. května a že za účasti asi třiceti hostů mělo setkání velmi zdařilý, přátelský průběh.

První část pobytu v Paříži jsem přirozeně věnoval důkladné přípravě svých přednášek, nicméně jsem se nemohl vyhnout četným pozváním mých francouzských kolegů ať už k nim do soukromých bytů na přátelská posezení, oběd či večeři v restauracích nebo vyjíždky autem, například do Versailles, Orsay, Chevreuse, Chartres nebo Le Havre. A upřímně řečeno, rád jsem se na ta místa po létech opět podíval a z pozvání mých přátel, zejména syna profesora Elie Cartana Henriho, jsem měl velkou radost.

Možná věnuji této své návštěvě Paříže poněkud větší pozornost, ale myslím si, že byla dost významná nejen pro mne osobně, ale ta-

ké pro československou matematiku. A snad i proto, že se uskutečnila po tak dlouhé době izolace od západoevropských vědeckých pramenů, plánoval jsem informovat co nejširší okruh pařížských matematiků o rozsahu naší vědecké práce.

Také z toho důvodu jsem volil témata svých přednášek z odlehlých oborů – jednak jsem hovořil o nových výsledcích prací z problematiky transformací diferenciálních lineárních rovnic a jednak o mých teoriích grupoidů. A ukázalo se, že jsem volil správně. Účast na obou přednáškách byla skutečně velmi dobrá. Každé se zúčastnilo zhruba 30 posluchačů, mezi nimi i zahraniční profesori a také studenti z nejvyšších ročníků proslulé školy École normale supérieure, a domnívám se, že jsem dosáhl plného úspěchu. Soudím tak z několika blahopřání, která mi po přednáškách projevíli například profesori Dubreil, Cartan, Mandelbrojt i profesor Lesieur z pařížské univerzity, který si po druhé mé přednášce vyžádal krátkou konzultaci a předal mi některé své publikace. Já jsem mu věnoval výtisk své německé knihy „*Grundlagen der Gruppoid – und Gruppentheorie*“.

Pochopitelně v další části pobytu v Paříži jsem se snažil získat zkušenosti z vědeckého života v oboru matematiky. Navštívil jsem několik přednášek, zúčastnil jsem se čtyř schůzí semináře profesora Dubreile a odpoledního čaje, který se v Institutu Henri Poincaré koná každou středu a je dostaveníčkem významných pařížských matematiků a pochopitelně jsem se zajímal o přednášky dalších zahraničních matematiků; v tu dobu v Paříži přednášeli A. Costa z Lisabonu, A. Zygmund z Chicaga, O. Zariski z New Yorku, M. Villa z Bologne a další.

Prostě kromě plného kufru nových matematických knih a plné hlavy nejkrásnějších dojmů a vzpomínek na překrásnou Paříž – matematickou i občanskou – jsem si přivezl i přání zase se tam co nejdříve vrátit. Pro mne osobně tím jako by začínaly „úrodné roky“. Samozřejmě, hlavně jsem se věnoval diferenciálním rovnicím, dále jsem rozpracovával teorii grup a grupoidů, ale nijak jsem neopomíjel ani práci pedagogickou a také organizátorskou a publikační. Velmi pěkně

se například prezentovaly naše Spisy, a to jak jejich I. část, tak zejména mnou založené Archivum mathematicum.

A samozřejmě nebudu se tajit, že mě velice potěšila i řada poct, třebaže byla spojena nejen s mou prací, ale také s dosahovaným věkem. Jenže tak už tomu bývá.

V roce 1962, za vynikající zásluhy o plnění úkolů Jednoty československých matematiků a fyziků, jsem byl jmenován čestným členem JČMF, v roce 1963 jsem za dílo „*Základy teorie grup a grupoidů*“ obdržel Krajskou cenu v oboru věd přírodních, které jsem si vážil proto, že ukazovala na angažovaný zájem nejen vědeckých, ale i společenských kruhů o moji práci, a samozřejmě potom pro mne opět v jubilejním roce 1964 přišla řada gratulantů. Za vynikající pedagogickou a vědeckou činnost v matematice jsem byl vyznamenán Řádem práce, Československá akademie věd mě jmenovala řádným členem – akademikem, za obětavou práci při budování přírodovědecké fakulty mi bratislavská Univerzita Komenského udělila svoji Zlatou medaili . . . , abych jmenoval alespoň některé z těch, které mě nejvíce potěšily.

Velmi pěkně se v té době začaly rozvíjet naše mezinárodní vědecké kontakty. O tom se musím alespoň krátce zmínit, neboť i taková dalo by se říci „normální věc“ byla po létech poměrně osobní izolace velmi vítanou a nemalou vědeckou událostí. Nesporně mezi nejvýznamnější hosty patřil, alespoň podle mého názoru, Dr. G. W. Scott Cassels z Cambridge. Dne 22. března 1966 u nás v Brně proslovil velice úspěšnou přednášku na téma „Sums of Squares and Multiplicative Quadratic Forms“ a během svého pobytu se několikrát setkal s vědeckými pracovníky přírodovědecké fakulty matematického oboru. Já sám jsem ho seznámil s naším časopisem Archivum mathematicum, který se mu velice zalíbil, takže jsme dohodli celou řadu dalších vědeckých a odborných kontaktů.

Vzpomínám na tyto kontakty také proto, že znamenaly nemalé obohacení naší univerzity. Už v srpnu 1966 jsme prostřednictvím britského velvyslanectví v Praze obdrželi zásilku 27 velmi cenných vědeckých knih anglické produkce, většinou z oboru matematiky, které

z podnětu doktora Casselse věnovala univerzita v Cambridge knihovně naší brněnské přírodovědecké fakulty.

Pro mne z pochopitelných, snad trochu i citových důvodů naprosto nezapomenutelnou událostí byla návštěva profesora matematiky univerzity v Paříži a předsedy Mezinárodní matematické unie Henriho Cartana. V červnu 1969 u nás v Brně proslovil dvě přednášky. Jednání o jeho návštěvě se sice vleklo už od poloviny roku 1965, ale nakonec se dobrá věc podařila a já byl šťasten, když jsem synovi mého vedle Matyáše Lercha nejvýznamnějšího učitele a rádce mohl spolupředávat Stříbrnou medaili Univerzity Jana Evangelisty Purkyně.

Byly to ovšem nejen návštěvy u nás. Také já jsem vykonal celou řadu přednáškových turné, a kromě téměř už obligátních cest do socialistických států – Budapešti, Bukurešti, Krakova, Berlína, Stuttgartu, Moskvy a ještě zhruba desítky dalších jsem v březnu až dubnu 1967 na pozvání profesora Gaetana Fichera pět týdnů přednášel v Římě a ve Florencii, na pozvání profesora Maria Villy jsem se v září 1967 zúčastnil Mezinárodní konference o diferenciální geometrii v Bologni a od 1. do 21. října 1968 jsem podnikl velmi náročnou cestu do Londýna, Cambridge, Coventry a Paříže. Byla to vlastně poslední návštěva města mého studentského mládí a vědeckého rozpuku, Paříže, kterou jsem si velice zamiloval. A stará láska, jak známo, nerezaví.

Alé na rozdíl od matematiky, kde lze pracovat i s čísly stále menšími, a dokonce i zápornými, lidský život bohužel zná čísla jen a jen stále vyšší. A čím jsou vyšší, tím, zdá se, rychleji přibývají.

A události, třeba zdánlivě radostné, signalizují sedmdesátku: za velké zásluhy o budování přírodovědecké fakulty v Olomouci Zlatá medaile Univerzity Palackého, Zlatá medaile Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, za zásluhy o rozvoj matematických věd Zlatá plaketa Bernarda Bolzana udělená Československou akademií věd, Čestný doktorát Univerzity Komenského v Bratislavě . . .

V tu dobu jsem měl velikou touhu – být aspoň o dvacet . . . o deset let mladší. Konec šedesátých let s sebou přinášel řadu událostí, které dávaly naději (třebaže, snad kromě už zmíněných omezení v meziná-

rodních kontaktech, jsem pro svoji práci měl vždycky poměrně dostatek prostoru), že podmínky pro vědeckou práci i společenský a veřejný život se uvolní, nepolitické věci se odpolitizují, totiž že „politika“ nebude vstupovat tam, kde nemá místa . . . Jenže, jak se brzy ukázalo, ne vždy a všude byli lidé, kteří by chtěli nebo i uměli takové věci prosadit. Mnohdy se za rádoby pokrokovými a o nápravu žádajícími hlasy skrývala snaha po vlastním prospěchu, vyřízení osobních nepěkných účtů a podobně.

Musím se přiznat, že jsem té době příliš nerozuměl. Mnohokrát už jsem řekl, že moje celoživotní „politikum“ byla matematika. Ale teď se ukázalo, že ani ona nezůstala stranou osobních, prospěchářských zájmů. Nejvíce se mě dotklo, snad i osobně, když jedenáct „českých vědeckých pracovníků“ sepsalo domněle revoluční petici, spíš hano-pis, v němž kromě několika poukazů na skutečně panující nešvary do-slova poplivali celých dvacet let fungující ČSAV, zejména její nově zavedené exaktní, přírodovědné a technické obory, a zpochybnili vě-deckou úroveň organizace i jednotlivých jejích členů. Brněnští členo-vé ČSAV se tenkrát sešli na společné schůzce, neboť jsme dobře poci-ťovali, kam pisatelé směřují, a písemně vyslovili své stanovisko, v je-hož úvodu se praví:

„ . . . Účastníci schůzky, jejichž presenční listina je přiložena, jednomyslně a s naprostou rozhodností odmítá-jí obsah Rozkladu ve všech těch jeho částech, v nichž byly proneseny všeobecné nepříznivé soudy o Československé akademii věd jako celku, o její činnosti a pracovních vý-sledcích a o vědecké úrovni jejích členů a vědeckých pra-covníků ústavu Akademie.“

Já sám jsem obdobný postoj písemně vyjádřil v osobním dopise předsedovi ČSAV akademiku Šormovi, neboť jsem cítil, že mlčením bych nutně odepisoval léta vlastní, a podle mého nejlepšího vědomí a svědomí nejen obětavé a poctivé, ale také úspěšné práce. Moji žáci

přece vychovávají další generace matematiků, ti budou vychovávat generace další . . .

Na druhé straně je ovšem třeba přiznat, že i my v Brně, po dlouhých letech jednání, odkladů, dohadování a proseb, teprve v roce 1969 – a snad právě i díky snahám o změny v organizaci ČSAV – jsme se dočkali oficiálního zřízení samostatného Matematického ústavu ČSAV. Bohužel jen na tři roky. Na toto období nemám právě ty nej příjemnější vzpomínky. Když jsem v rámci činnosti akademie brněnský ústav uvedl do chodu a stal jsem se jeho externím ředitelem, dosáhl jsem věku sedmdesáti let – aniž jsem se cítil sebeméně unaven nebo méně schopen vykonávat všechny své povinnosti a funkce. Můj úvazek činil 6 hodin přednášek, popřípadě seminářů týdně, kromě toho jsem vedl několik diplomantů a školil jednoho aspiranta.

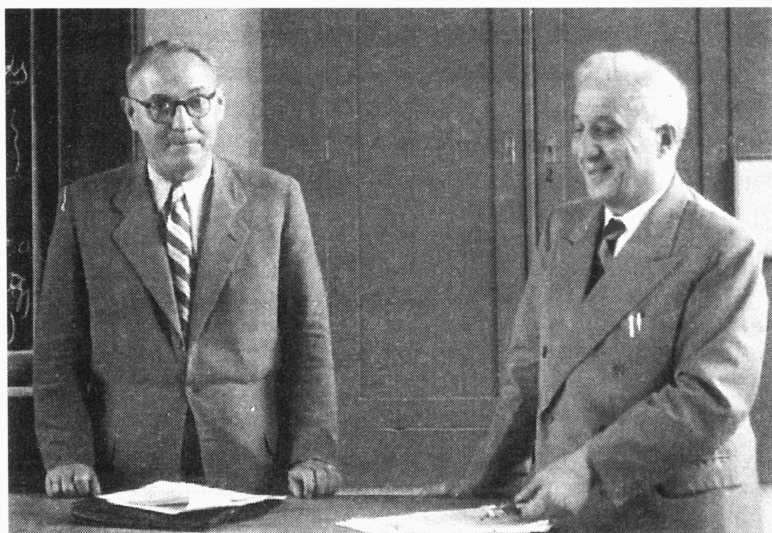
Svou životní vitalitu, fyzickou i duševní, jsem musel každodenně dokazovat při výkonu celé řady funkcí, kterým se v tehdejší mém pedagogickém i vědeckém postavení prostě nebylo možné vyhnout, třebaže jsem celý život až úzkostlivě dbal, aby všechny zastávané funkce byly ve shodě s mým svědomím a mou profesí, tedy matematikou a vědou. Pracoval jsem jako člen oborové komise pro matematiku ministerstva školství, člen vědecké rady univerzity a člen vědecké rady přírodovědecké fakulty Univerzity J. E. Purkyně, vědecký vedoucí oboru matematiky při univerzitě, vedoucí Kabinetu matematiky na přírodovědecké fakultě Univerzity J. E. Purkyně, vedoucí redaktor časopisu „Spisy přírodovědecké fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Brně“, vedoucí redaktor časopisu „Archivum mathematicum“, který jsem založil, předseda zkušební komise pro státní závěrečné zkoušky z matematiky na přírodovědecké fakultě Univerzity J. E. Purkyně, člen vědeckého kolegia matematiky ČSAV, externí ředitel Matematického ústavu ČSAV v Brně, předseda, popřípadě člen několika komisí pro obhajoby kandidátských disertací, člen ústředního výboru Jednoty čs. matematiků a fyziků, člen výboru její brněnské pobočky a konečně člen komise pro vědu Výboru pro státní ceny Kl. Gottwalda.

Čestným hostem na XI. plese Přírodovědecké fakulty v Brně v r. 1967 spolu s manželkou a prof. Krejčím s manželkou

Promotorem na promócích - 1966 s děkanem přírodovědecké fakulty prof. Z. Laštůvkou a prorektorem A. Lamprechtem

S italským matematikem G. Sansone na mezinárodní konferenci EQUADIFF III - Brno (1972)